

Sprawozdanie częściowe
z realizacji Powiatowego Programu opieki nad zabytkami dla powiatu toruńskiego
na lata 2019-2022
(za okres styczeń 2020 r.- grudzień 2021 r.)

I. Podstawa prawna sporządzenia powiatowego programu opieki nad zabytkami oraz sprawozdania z jego realizacji

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.) rada powiatu, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, przyjmuje program opieki nad zabytkami. Ustawa nakłada także obowiązek sporządzania i przedstawienia radzie powiatu co 2 lata sprawozdania z jego wykonania.

Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami dla Powiatu Toruńskiego na lata 2019-2022, zwany dalej „Programem” został przyjęty Uchwałą Nr X/70/2019 Rady Powiatu Toruńskiego z dnia 24 października 2019 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod poz. 5646 w dniu 31 października 2019 r. Uchwała weszła w życie w listopadzie 2019 r.

Program uzyskał pozytywną opinię Kujawsko- Pomorskiego Konserwatora Zabytków.

Z uwagi na to, iż Program wszedł w życie z końcem roku 2019 r. w poniższym sprawozdaniu przedstawiamy zrealizowane zadania za okres od stycznia 2020 r. do grudnia 2021 r.

II. Zadania własne i kompetencje organów powiatu w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Kompetencje organów samorządu powiatowego w zakresie kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami zostały uregulowane w dwóch podstawowych ustawach oraz rozporządzeniu:

- 1) w ustawie z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920 ze późn. zm.), która w art. 4 ust.1 pkt 7 zawiera generalną zasadę, że powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w tym m.in. w zakresie kultury oraz ochrony i opieki nad zabytkami. Zadania te mają charakter komplementarny i dotyczą tych zadań, których z określonych względów nie można realizować na szczeblu gminy;
- 2) w ustawie z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.), która nadaje kompetencje:
 - a) **staroście** – który w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków:
 - może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znak informacyjny o tym, że zabytek podlega ochronie (art.12 ustawy),
 - może wydawać decyzję o zabezpieczeniu zabytku w formie czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia (art. 50 ustawy),
 - ustanawia społecznych opiekunów zabytków (art. 103 ustawy),

Do zadań starosty należy także opracowanie Powiatowego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (na § 4 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na

wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych). Dokument ten również wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków;

- b) **radzie powiatu** – która uchwała na okres 4 lat powiatowy programu opieki nad zabytkami oraz przyjmuje sprawozdania z jego realizacji, przedstawiane przez zarząd powiatu, co 2 lata.

III. Realizacja zadań z zakresu Programu opieki nad zabytkami dla powiatu toruńskiego na lata 2019-2022

1. Społeczni opiekunowie zabytków

Starosta Toruński zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami może ustanawiać – w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków – społecznych opiekunów zabytków.

Społeczny opiekun zabytków to osoba fizyczna bądź osoba prawna (np. stowarzyszenie), która podejmuje działania związane z zachowaniem zabytków w jak najlepszym stanie oraz dzieli się wiedzą o nich.

Społeczny opiekun zabytków współpracuje m.in. z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Wójtem Gminy, a także ze Starostą, uczestniczy w spotkaniach, bierze czynny udział w akcjach dotyczących ochrony zabytków i opieki nad nimi.

W myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami o uzyskanie uprawnień może ubiegać się osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę o ochronie zabytków i opiece nad nimi, a także osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej.

Do zadań społecznych opiekunów należy m.in. podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytkowych obiektów, opieka nad nimi, dogłębne, ale także prace – chociażby porządkowe – przy zabytkach, jak również interweniowanie i informowanie służb konserwatorskich o dewastacji lub zagrożeniu.

Aby zostać społecznym opiekunem zabytków należy złożyć wniosek w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Toruniu, przy ul. Łaziennej 8. Wniosek powinien zawierać informację o podejmowanych dotąd działaniach na rzecz ochrony zabytków, opieki nad nimi oraz popularyzowaniu wiedzy na ich temat, a także plany dotyczące działalności w roli społecznego opiekuna zabytków.

Do wniosku należy załączyć oświadczenie o posiadanej pełnej zdolności do czynności prawnych oraz o niekaralności za przestępstwa popełnione umyślnie.

Po złożeniu dokumentów otrzymuje się zaproszenie na rozmowę z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który po pozytywnej weryfikacji kandydata na to stanowisko zawnioskuje do Starosty Toruńskiego o ustanowienie go Społecznym Opiekunem Zabytków.

W powiecie toruńskim ustanowionych jest 5 społecznych opiekunów zabytków.

Spółeczni Opiekunowie Zabytków w Powiecie Toruńskim

Lp.	Imię i nazwisko	Gmina	Status społecznego opiekuna zabytków
1.	Piotr Birecki	m.Chełmża	czasowo zawieszona działalność jako społecznego opiekuna zabytków
2.	Dariusz Chrobak	Czernikowo	czynny społeczny opiekun zabytków
3.	Andrzej Walczyński	Zławieś Wielka	czynny społeczny opiekun zabytków
4.	Marek Pawłowski	Łysomice	czynny społeczny opiekun zabytków
5.	Tomasz Stochmal	Toruń, wcześniej Obrowo	czynny społeczny opiekun zabytków

W kwietniu 2021 r. w sposób zdalny odbyło się spotkanie Starosty Toruńskiego ze społecznymi opiekunami zabytków. W spotkaniu udział wzięli Sambor Gawiński - Wojewódzki Konserwator Zabytków, a także Marta Kucharska - Kierownik Wydziału Zabytków Nieruchomych.

Podczas spotkania zapoznano się m.in. z działaniami podejmowanymi przez społecznych opiekunów zabytków.

Kolejne spotkanie planowane jest na kwiecień 2022 r.

Wideokonferencja ze społecznymi opiekunami zabytków – kwiecień 2021 r.

W celu zwiększenia liczby społecznych opiekunów zabytków w powiecie toruńskim zainicjowano akcję „I ty możesz zostać społecznym opiekunem zabytków”

Plakat akcji „I ty możesz zostać społecznym opiekunem zabytków”

Pomimo prowadzonej promocji, zarówno w prasie jak i mediach społecznościowych, nie udało się pozyskać kandydatów do pełnienia tej funkcji.

2. Popularyzowanie wiedzy o historii i zabytkach powiatu toruńskiego

a) Konkursy dla mieszkańców powiatu toruńskiego

Konkursem „Nasze dziedzictwo – poznawanie przez odkrywanie” Powiat Toruński włączył się w obchody Europejskich Dni Dziedzictwa 2020.

Grafika promująca konkurs „Nasze dziedzictwo – poznawanie przez odkrywanie”

Zadaniem uczestników konkursu „Nasze dziedzictwo – poznawanie przez odkrywanie” było odgadnięcie jaki zabytek przedstawia zdjęcie i gdzie się on znajduje. Grafika przedstawiała

zabytkowy obiekt ukryty pod puzzlową układanką. Konkurs realizowany był na profilu facebookowym Powiatu Toruńskiego.

W ramach obchodów Dnia Muzeów 2021 zorganizowano quiz na profilu facebookowym na temat historii osadnictwa olenderskiego w powiecie toruńskim.

Laureaci konkursu w Olenderskim Parku Etnograficznym – czerwiec 2021 r.

Nagrodą dla uczestników konkursu była wizyta w Olenderskim Parku Etnograficznym w Wielkiej Nieszawce oraz książka dr. Michała Targowskiego pt. „Olendrzy z Wielkiej Nieszawki i okolic”.

b) Wideoprzewodniki

Starostwo Powiatowe nagrało 4 wideoprzewodniki po zabytkach i innych ciekawych miejscach na terenie powiatu toruńskiego. W ramach wideoprzewodników zaprezentowano następujące filmy:

- „Ostatni wiatrak koźlak z XIX w.” o wiatraku w Bierzglowie,
- „Gdzie Wisła spotyka Drwęcę” o atrakcyjnej przyrodniczo i historycznej Złotorii,
- „Rowerem nad leśne stawy”, czyli w stronę gminy Zławieś Wielka, do Przysieka,
- „Spacerem po Chełmży”.

Filmy te opublikowano na kanale You Tube, stronie internetowej oraz profilu facebookowym Powiatu Toruńskiego.

Planowane są kolejne wideoprzewodniki.

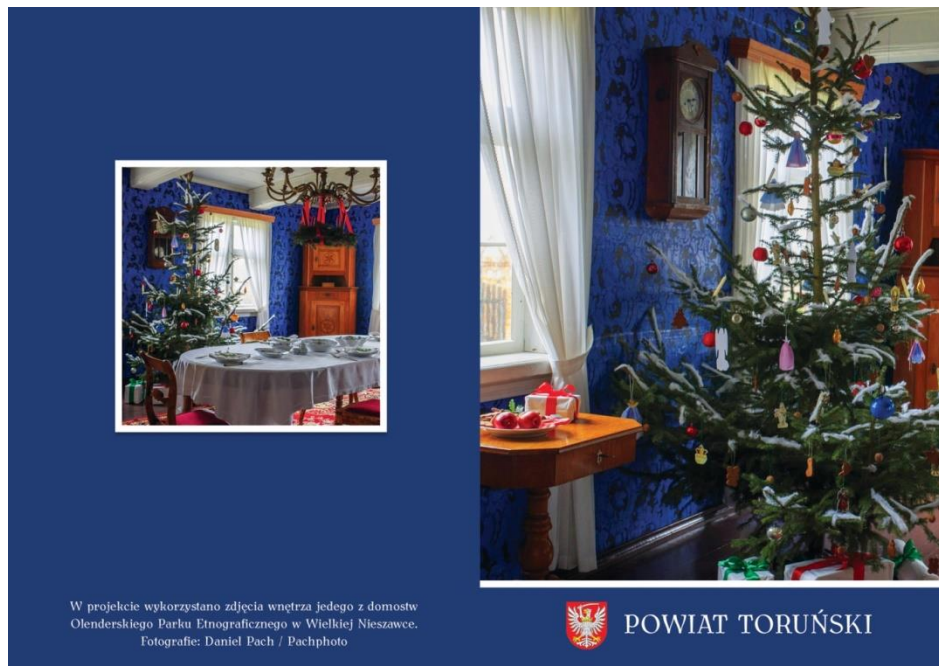
Kadr z jednego z wideoprzewodników

- c) Wydanie mapy turystycznej powiatu toruńskiego z zaznaczonymi najważniejszymi zabytkami (wraz z ich opisem) znajdującymi się na trasie ścieżek rowerowych

Mapa turystyczna powiatu toruńskiego 2021 r.

- d) wydanie kart okolicznościowych i realizacja filmów promocyjnych powiatu toruńskiego (np. spot dożynkowy) z uwzględnieniem obiektów prezentujących kulturę ludową i ekspozycję obiektów zabytkowych

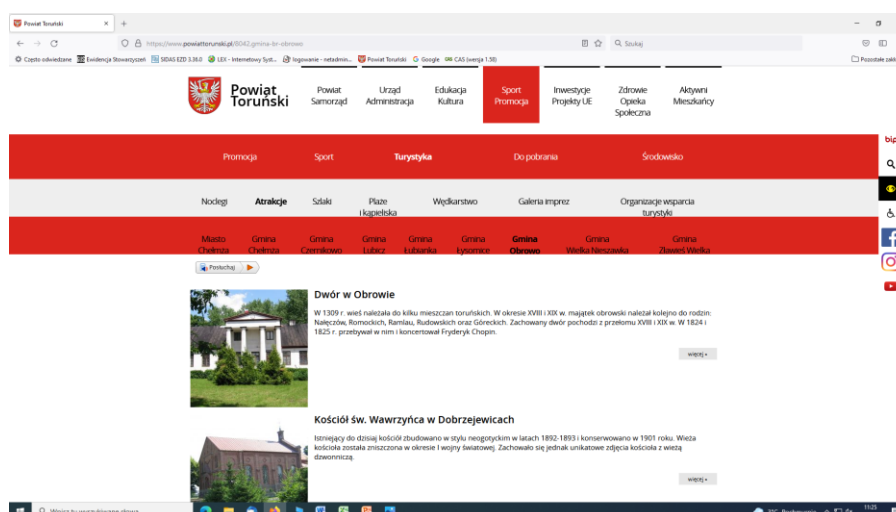

Kartka świąteczna 2020 r.

3. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych powiatu oraz o jego walorach turystycznych

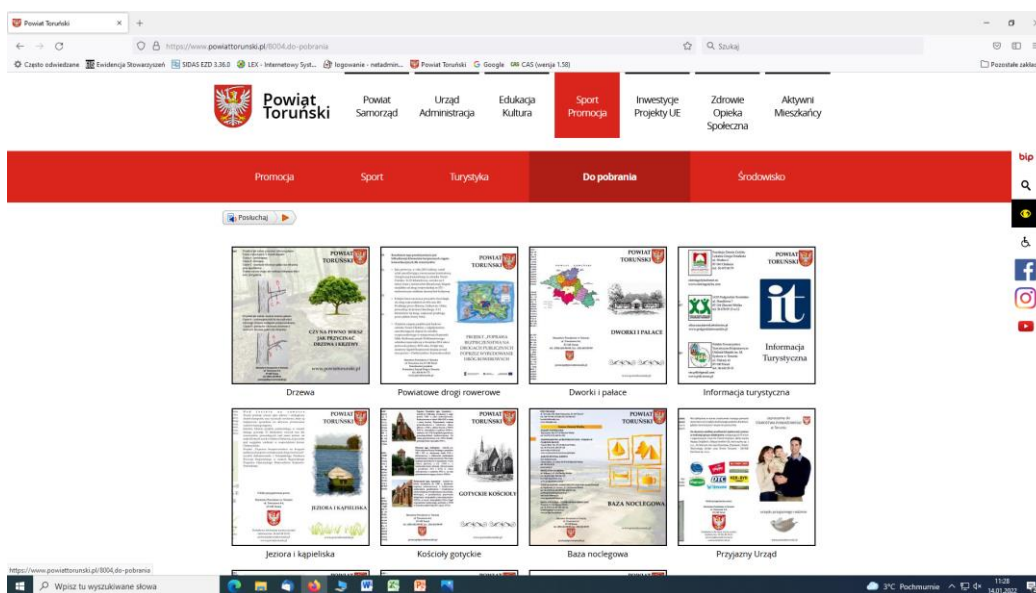
Na stronie internetowej Powiatu Toruńskiego www.powiattoruński.pl w zakładce „Turystyka” znajdują się informacje na temat m.in. bazy turystycznej, atrakcji oraz dostępnych szlaków turystycznych zarówno pieszych, jak i rowerowych.

Na szczególną uwagę zasługuje zakładka „atrakcje” w której w podziale na poszczególne gminy zamieszczone są zdjęcia zabytków wraz z krótką informacją o nich.

Strona internetowa powiatu toruńskiego www.powiattoruński.pl

Natomiast w zakładce „do pobrania” znajdują się informacje dotyczące m.in. zabytków jak również ciekawych miejsc do odwiedzenia na terenie powiatu toruńskiego.

Strona internetowa powiatu toruńskiego www.powiatatorunski.pl

4. Monitorowanie sporządzenia przez samorzady gminne z terenu powiatu toruńskiego Gminnych Ewidencji Zabytków

Powiat Toruński zobowiązał się do monitorowania raz w roku samorządów gminnych z terenu powiatu toruńskiego w zakresie sporządzenia Gminnych Ewidencji Zabytków. Informacja w powyższym zakresie znajduje się w tabeli poniżej.

Lp.	Gmina	Gminna Ewidencja Zabytków (GEZ)	Liczba pozycji w GEZ
1.	Miasto Chełmża	Tak	394
2.	Gmina Chełmża	w trakcie uzgodnień z Kujawsko-Pomorskim Konserwatorem Zabytków	-
3.	Czernikowo	Tak	64
4.	Obrowo	w trakcie opiniowania przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	-
5.	Lubicz	Tak	191
6.	Łysomice	Nie	-
7.	Łubianka	Tak	313
8.	Wielka Nieszawka	Tak	53
9.	Zławieś Wielka	Nie	-

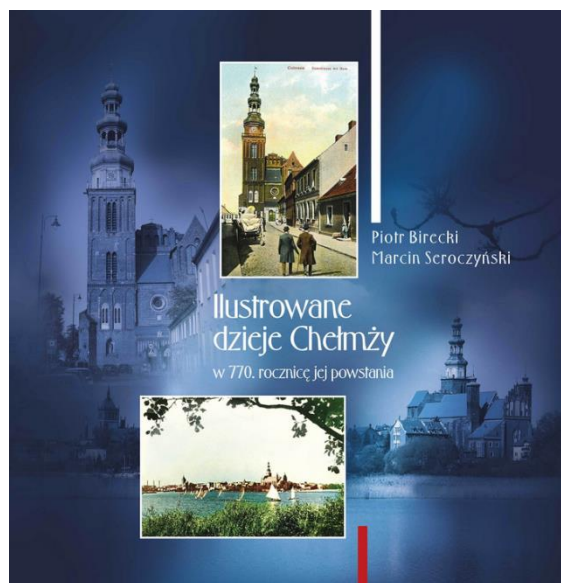
Opracowano na podstawie materiałów nadesłanych przez samorzady gminne, listopad 2021 r.

5. Wsparcie finansowe - otwarte konkursy ofert

Corocznie, w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Powiatu Toruńskiego ogłasza nabór wniosków na dotacje w obszarze kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Każdego roku na ten cel przeznaczają ok. 22 tys. zł.

W ramach powyższego konkursu wsparto m.in. wydanie – przez Towarzystwo Przyjaciół Chełmży – publikacji „Ilustrowane dzieje Chełmży” autorstwa Piotra Bireckiego i Marcina Seroczyńskiego.

Okladka książki „Ilustrowane dzieje Chełmży”

6. Wsparcie finansowe w ramach budżetu obywatelskiego

W ramach budżetu obywatelskiego powiatu toruńskiego zrealizowano, wpisujący się w Program, projekt pn. „Dzwonnica i cmentarz we Włęczu - świadkowie historii”. W ramach zadania wykonano ogrodzenie cmentarza ewangelickiego, zamontowano drewniane stoły, ławy oraz stojaki na rowery, a także zakupiono dzwon na dzwonnice. Całość przedsięwzięcia zrealizowano w gminie Czernikowo, we Włęczu.

Powyższe zadanie zostało wsparte kwotą 20 tys. zł.

Dzwonnica i ogrodzenie – cmentarz ewangelicki we Włęczu, gm. Chełmża

7. Wsparcie finansowe prac przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

Starostwo Powiatowe w Toruniu nie udziela wsparcia finansowego na dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Jednakże dotacje na powyższy cel przyznawane są przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiego Konserwatora Zabytków oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podmioty z terenu powiatu toruńskiego na powyższy cel w latach 2020-2021 uzyskały następujące dotacje:

1) Dotacje udzielone przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

2020 rok

WYKAZ UDZIELONYCH DOTACJI NA PRACE KONSERWATORSKIE, RESTAURATORSKIE LUB ROBOTY BUDOWLANE PRZY ZABYTKACH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE POWIATU TORUŃSKIEGO NA ROK 2020				
Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Dofinansowanie	
			zakładane dofinansowanie z RPO WK-P i budżetu Państwa	śr. wł. woj.
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa w Chełmży	Remont konserwatorski elewacji wieży kościoła filialnego p.w. św. Mikołaja w Chełmży - etap III	49 283,57	714,25
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Grzywnie	Konserwacja wystroju wnętrza kaplicy p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Ostaszewie - etap I	19 688,32	285,33
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja w Gronowie	Remont ścian i kopuły wieży na kościele parafialnym p.w. św. Mikołaja w Gronowie - etap III	49 285,71	714,29
4.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w Dźwierznie	Konserwacja elewacji ceglano-kamiennych kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP w Dźwierznie - elewacja północna, etap II	39 422,26	571,33
5.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa w Papowie Toruńskim	Prace konserwatorsko - renowacyjne przy posadzkach średniowiecznych i XX-wiecznych we wnętrzu kościoła p.w. św. Mikołaja Biskupa (XIV w.) w Papowie Toruńskim - etap II	19 714,29	285,71
6.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Świerczynkach	Prace artystyczne konserwatorsko-restauratorskie Grupy Ukrzyżowania z Belki Tęczowej (III etap), rzeźbie św. Jana Ewangelisty oraz Grupy Ukrzyżowania z kaplicy grobowej (I etap) z kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Świerczynkach	49 284,61	714,27
7.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i NMP Wspomożycielki Wiernych w Nawrze	Konserwacja feretronu z kościoła p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i NMP Wspomożycielki Wiernych w Nawrze	9 701,85	140,61
8.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Walentego w Łążynie	Remont dachu kościoła parafialnego p.w. św. Walentego w Łążynie - etap II	39 427,69	571,42
9.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie	Konserwacja feretronu z przedstawieniem św. Józefa i Matki Boskiej Chełmińskiej w kościele w Przecznie (I etap prac)	24 642,86	357,14
10.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława Kostki w Złejwsi Wielkiej	Konserwacja elewacji kościoła p.w. św. Stanisława Kostki w Złejwsi Wielkiej. Etap II	39 412,19	571,19
11.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku	Prace konserwatorsko-restauratorskie przy fragmencie barokowego epitafium Jacoba Starcka z kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku	29 571,43	428,57
12.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Złotorii	Remont konserwatorski elewacji kościoła p.w. św. Wojciecha w Złotorii - etap V	29 571,43	428,57
13.	Diecezja Toruńska	Prace ratownicze przy elewacji południowo-wschodniej (sterczyna) zamku krzyżackiego w miejscowości Zamek Bierzgowolski	0,00	45 000,00
14.	Fundacja Świątynia Sztuki	Konserwacja i renowacja fragmentu elewacji południowej budynku dawnego kościoła p.w. św. Barbary w Grębocinie	0,00	20 000,00
Razem:			399 006,21	70 782,68

2021 rok

WYKAZ UDZIELONYCH DOTACJI NA PRACE KONSERWATORSKIE, RESTAURATORSKIE LUB ROBOTY BUDOWLANE PRZY ZABYTKACH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE POWIATU TORUŃSKIEGO NA ROK 2021				
Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	DOFINANSOWANIE	
			zakładane dofinansowanie z RPO WK-P i budżetu Państwa	śr. wł. woj.
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja w Gronowie	Remont ścian i kopuły wieży na kościele parafialnym p.w. św. Mikołaja w Gronowie - etap IV	78 857,14	1 142,86
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa w Chełmży	Remont konserwatorski elewacji wieży kościoła filialnego p.w. św. Mikołaja w Chełmży - etap IV	98 533,51	1 428,02
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Grzywnie	Konserwacja wystroju wnętrza kaplicy p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Ostaszewie - etap II	29 565,95	428,49
4.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Chrzyciela i św. Jana Ewangelisty w Świerczynkach	Prace konserwatorskie chóru muzycznego z balustradą i prospektem organowym z kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzyciela i św. Jana Ewangelisty w Świerczynkach (I etap)	147 793,60	2 141,94
5.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa w Papowie Toruńskim	Prace konserwatorsko-renowacyjne przy posadzkach średniowiecznych i XX-wiecznych we wnętrzu kościoła p.w. św. Mikołaja Biskupa (XIV w.) w Papowie Toruńskim - etap III	59 142,86	857,14
6.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i NMP Wspomożycielki Wiernych w Nawrze	Konserwacja feretronu z kościoła p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i NMP Wspomożycielki Wiernych w Nawrze	24 560,16	355,95
7.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Podwyższenia Krzyża Św. w Górsku	Prace konserwatorsko-restauratorskie przy barokowej ambonie z kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku. Etap I: kosz i podstawa ambony	39 428,57	571,43
8.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie	Konserwacja konfesjonahu z XVII wieku w kościele w Przecznie - I etap	33 514,29	485,71
9.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Walentego w Łążynie	Remont dachu kościoła parafialnego p.w. św. Walentego w Łążynie - prace przy dachu zakrystii	59 139,66	857,10
10.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława Kostki w Złejwsi Wielkiej	Konserwacja elewacji kościoła p.w. św. Stanisława Kostki w Złejwsi Wielkiej - etap III	98 485,26	1 427,32
11.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wojciecha BM w Złotorii	Remont konserwatorski elewacji kościoła p.w. św. Wojciecha w Złotorii - etap VI	78 857,14	1 142,86
12.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wawrzyńca w Dobrzejewicach	Remont konserwatorski elewacji wschodniej kościoła p.w. św. Wawrzyńca w Dobrzejewicach	59 142,86	857,14
13.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Czernikowie	Konserwacja polichromii ścian nawy oraz kaplicy północnej św. Izydora w kościele p.w. św. Bartłomieja w Czernikowie	33 511,76	485,68
14.	Zakład Produkcji Rolnej w Kowrozie Sp. z o. o.	Zabytkowy spichlerz - wykonanie wraz z montażem schodów drewnianych zabytkowych zabiegowych i podłogi drewnianej stropu	0,00	10 000,00
15.	Diecezja Toruńska	Zamek Bierzgowski, gotycki zamek pokrzyżacki, XIII/XIV w.: prace konserwatorskie wieży bramnej, elewacja w części poniżej fryzu	0,00	100 000,00
Razem:			840 532,76	122 181,64

2) Dotacje Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

2020 r.

Gmina - miejscowość	Wnioskodawca	Obiekt	Cel dotacji	Kwota dotacji
Łubianka - Przeczno	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie	feretron z przedstawieniem św. Józefa i Matki Boskiej Chełmińskiej	konserwacja feretronu z przedstawieniem św. Józefa i Matki Boskiej Chełmińskiej z kościoła w Przecznie	5 000 zł

2021 r.

Gmina - miejscowość	Wnioskodawca	Obiekt	Cel dotacji	Kwota dotacji
Czernikowo	Gmina Czernikowo	chata kantora	prace budowlane, konserwatorskie i restauratorskie przy drewnianej chacie kantora we Włęczu	60 000 zł
Lubicz	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Mikołaja w Gronowie	kościół	remont ścian i kopuły wieży kościoła parafialnego w Gronowie - IV etap	10 000 zł
Wielka Nieszawka	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Małej Nieszawce	kościół parafialny	wykonanie instalacji przeciwpożarowej z monitoringiem do PSP kościoła pw. NSPJ w Małej Nieszawce	8 000 zł
Zławieś Wielka	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Walentego w Łążynie	kościół parafialny	remont dachu kościoła pw. św. Walentego w Łążynie	10 000 zł
Łubianka	Diecezja Toruńska	zamek pokrzyżacki	prace konserwatorskie i restauratorskie wieży bramnej, elewacja północna w części poniżej fryzu (II etap) oraz elewacja wschodnia zamku krzyżackiego w miejscowości Zamek Bierzgłowski	10 000 zł

3) Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Na podstawie informacji otrzymanych z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynika, iż dotacje otrzymały następujące podmioty:

2020 rok

- Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Grzywnie na zadanie „Ostaszewo – konserwacja wystroju wnętrza kaplicy – etap I” – 100 000 zł;
- Diecezja Toruńska na zadanie „Zamek Bierzgłowski - prace konserwatorskie i restauratorskie przy elewacji” – 280 000 zł;
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja Biskupa Papowie Toruńskim na zadanie „Kościół w Papowie Toruńskim – kompleksowe prace konserwatorsko-restauratorskie” – 80 000 zł.

2021 rok

- Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie na zadanie: „Usunięcie betonowej nawierzchni chodników i odwodnienie otoczenia świątyni” - 270 000 zł;
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Małej Nieszawce na zadanie „Wykonanie instalacji przeciwpożarowej” – 16 700 zł;
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja Biskupa w Chełmży na zadanie „Konserwacja elewacji – fragment elewacji zachodniej i północnej” – 210 000 zł.

8. Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

Obowiązek sporządzenia i aktualizacji Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych wynika z Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. nr 212 poz. 2153). Dokument ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W powiecie toruńskim obowiązuje przyjęty w 2012 roku „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla powiatu toruńskiego”. Realizacją planu zajmuje się Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich.

Powyższy plan sporządza się do przewidywalnych i realnych zagrożeń. Zawiera on niezbędne dane w zakresie planowania, przygotowania i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich mających na celu uratowanie zabytków przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

9. Rejestr i ewidencja zabytków nieruchomości

Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków prowadzi rejestr i ewidencję zabytków nieruchomości.

Liczba pozycji wpisanych w powyższe rejestry w poszczególnych gminach powiatu toruńskiego ziemskiego przedstawia się następująco:

Lp.	Gmina	Liczba pozycji w Rejestrze zabytków	Liczba pozycji w Ewidencji zabytków
1.	Miasto Chełmża	10	380
2.	Gmina Chełmża	13	310
3.	Czernikowo	6	56
4.	Lubicz	13	172
5.	Łubianka	8	36
6.	Łysomice	8	199
7.	Obrowo	7	73
8.	Wielka Nieszawka	2	51
9.	Zławieś Wielka	11	125
Razem:		78	1402

Opracowano własne na podstawie www.torun.wkz.gov.pl

W okresie za które sporządzane jest sprawozdanie - decyzją Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - do Rejestru zabytków wpisano 5 obiektów, tj.:

- w gminie Łysomice:

- zespół obserwatorium astronomicznego Instytutu Astronomii UMK w Toruniu (złożony m.in. z pawilonu obserwacyjnego, budynku naukowo-mieszkalnego, budynku ośrodka radioastronomii, parku przy obserwatorium astronomicznym i alei dojazdowej) wraz z otoczeniem budynku radioastronomii w miejscowości Piwnice, data wpisu do rejestru zabytków: kwiecień 2021 r.

- w gminie Chełmża:

- pałac dworski w miejscowości Głuchowo, data wpisu do rejestru zabytków: listopad 2020 r.
- oficyna pałacowa prawa i lewa, dom ogrodnika, park dworski w miejscowości Nawra, data wpisu do rejestru zabytków: maj 2021 r.
- pałac w typie willi włoskiej w miejscowości Głuchowo, data wpisu do rejestru zabytków: październik 2021 r.;

- w mieście Chełmża:

- ogrodzenie terenu przy kościele pw. Św. Mikołaja w Chełmży, data wpisu do rejestru zabytków: październik 2021 r.

Podsumowanie:

Przedstawione sprawozdanie jest sprawozdaniem częściowym obejmującym okres 2 lat.

Podejmowane przez Powiat Toruński, a wskazane w treści niniejszego sprawozdania, liczne działania promocyjne, edukacyjne, a także te o charakterze informacyjnym z pewnością przyczynią się do wzrostu zainteresowania kulturą regionu, a same obiekty, poprzez ich stan techniczny i wizualny, będą dawały namacalne świadectwo bogatej historii powiatu toruńskiego.

Nadmienić należy, iż realizowane są zarówno te zadania, które wpisane są w Program, jak i te wykraczające poza jego ramy.

Całościowe sprawozdanie przedstawione zostanie Radzie Powiatu Toruńskiego na przełomie 2022/2023.